

UZASADNIENIE
DO PROJEKTU UCHWAŁY
W SPRAWIE WYBORU METODY USTALENIA OPŁATY ZA
GOSPODAROWANIE ODPADAMI KOMUNALNYMI ORAZ USTALENIA
STAWKI TAKIEJ OPŁATY

Kalkulacja stawek opłat
za gospodarowanie odpadami komunalnymi na lata 2025-2026
dla nieruchomości zamieszkałych i niezamieszkałych, na których powstają odpady
komunalne.

1. Podstawy formalno-prawne

Ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (tekst jednolity: Dz. U. z 2024 r., poz. 399, dalej u.c.p.g.) w art. 6r reguluje kwestie finansowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi w następujący sposób:

- 1) opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi (dalej opłata) stanowi dochód gminy;
- 2) środki z opłaty nie mogą być wykorzystane na cele niezwiązane z pokrywaniem kosztów funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi;
- 3) z pobranych opłat gmina finansuje funkcjonowanie systemu gospodarowania odpadami komunalnymi obejmujące koszty:
 - a) odbierania, transportu, zbierania, odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych;
 - b) tworzenia i utrzymania punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych;
 - c) obsługi administracyjnej tego systemu;
 - d) edukacji ekologicznej w zakresie prawidłowego postępowania z odpadami komunalnymi;
- 4) w zamian za pobraną opłatę gmina zapewnia właścicielom nieruchomości pozbywanie się **wszystkich rodzajów odpadów komunalnych**, przy czym rozumie się przez to **odbieranie odpadów z terenu nieruchomości, przyjmowanie odpadów przez punkty selektywnego zbierania odpadów komunalnych (dalej PSZOK) oraz zapewnianie przyjmowania tych odpadów przez gminę w inny sposób**;
- 5) z pobranych opłat gmina może również pokryć koszty:
 - a) wyposażenia nieruchomości w pojemniki lub w worki do zbierania odpadów komunalnych;
 - b) utrzymywania pojemników w odpowiednim stanie sanitarnym, porządkowym i technicznym;
 - c) utworzenia i utrzymania punktów napraw i ponownego użycia produktów lub części produktów niebędących odpadami;
 - d) usunięcia odpadów komunalnych z miejsc nieprzeznaczonych do ich składowania i magazynowania (w rozumieniu ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach).
- 6) środki pochodzące z opłat, które nie zostały wykorzystane w poprzednim roku budżetowym, mogą być wykorzystane także na wyposażenie - zgodnie z regulaminem przyjętym uchwałą rady gminy - nieruchomości przeznaczonych do celów publicznych w pojemniki

przeznaczone do zbierania odpadów komunalnych, ich opróżnianie oraz utrzymywanie w odpowiednim stanie sanitarnym, porządkowych i technicznym.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa powszechnego i miejscowego, na terenie Cieszyna obecnie obowiązują cztery rodzaje stawek opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi:

- 1) w przypadku nieruchomości niezamieszkałych, na których powstają odpady komunalne - **opłata za pojemnik o określonej pojemności** służący do gromadzenia odpadów zmieszanych oraz **opłata za worek o pojemności 120 l** do selektywnego gromadzenia odpadów komunalnych na terenie nieruchomości (liczbę pojemników oraz worków deklaruje właściciel nieruchomości);
- 2) w przypadku nieruchomości, na której znajduje się domek letniskowy, lub innej nieruchomości wykorzystywanej na cele rekreacyjno-wypoczynkowe (bez względu na długość okresu korzystania z nieruchomości; dalej nieruchomości rekreacyjne) - **ryczałtowa opłata roczna**;
- 3) w przypadku nieruchomości zamieszkałych - **miesięczna opłata od osoby zamieszkującej** na nieruchomości i ujętej w deklaracji składanej przez właściciela.

Zgodnie z art. 6k ust. 2a u.c.p.g. powyższe stawki (tzn. opłata za pojemnik, opłata ryczałtowa i opłata od osoby) są zróżnicowane - niższe stawki obowiązują w przypadku gromadzenia i przekazywania do odbioru i zagospodarowania odpadów w sposób selektywny („z segregacją”). Stawki te winny uwzględniać wszystkie wskazane na wstępie koszty ponoszone przez budżet miasta z tytułu odbioru i zagospodarowania wszystkich rodzajów odpadów komunalnych.

Jednocześnie należy zastrzec, że ustawodawca w art. 6k ust. 2a pkt 1 i 5 u.c.p.g. określił dla nieruchomości zamieszkałych i niezamieszkałych maksymalne stawki opłat, które za odpady komunalne zbierane i odbierane w sposób selektywny wynoszą za miesiąc, w przypadku:

- 1) nieruchomości zamieszkałej - 53,56 zł (2% przeciętnego miesięcznego dochodu rozporządzalnego na 1 osobę ogółem - za mieszkańca);
- 2) nieruchomości niezamieszkałej - 34,81 zł za worek lub pojemnik 120-litrowy (1,3% przeciętnego miesięcznego dochodu rozporządzalnego na 1 osobę ogółem za pojemniki lub worki o pojemności 120 l przeznaczone do zbierania odpadów komunalnych na terenie nieruchomości; za pojemniki lub worki o mniejszej lub większej pojemności stawki opłat ustala się w wysokości proporcjonalnej do ich pojemności).

Zgodnie z obwieszczeniem Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 28 marca 2024 r. w sprawie przeciętnego miesięcznego dochodu rozporządzalnego na 1 osobę ogółem w 2023 r. - kwota ta wynosi 2 678,30 zł.

2. Szacunkowe koszty funkcjonowania systemu gospodarki odpadami komunalnymi w latach 2025-2026.

W tabeli 1 zestawiono szacunkowe całkowite koszty funkcjonowania systemu gospodarki odpadami komunalnymi w latach 2025-2026, określone na podstawie:

- 1) prognozowanej masy odpadów komunalnych wymagających odebrania i zagospodarowania (w rozbiciu na wybrane frakcje);
- 2) cen jednostkowych [zł/Mg] za odbiór i zagospodarowanie wybranych frakcji odpadów

komunalnych (zgodnie z najkorzystniejszą ofertą złożoną w postępowaniu przetargowym - zadanie w postaci odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych w latach 2025-2026);

3) kosztów, o których mowa w pkt. 1 ppkt 3) lit. b-d.

Tabela 1.

Koszty systemu gospodarki odpadami komunalnymi w latach 2025-2026 (z uwzględnianiem cen za odbiór i zagospodarowanie 1 Mg danej frakcji odpadów na podstawie oferty złożonej w toku postępowania przetargowego)			
	prognozowana masa odpadów do odebrania w latach 2025-2026 łącznie [Mg]	cena jednostkowa za odbiór i zagospodarowanie 1 Mg odpadu [brutto]	koszt odbioru i zagospodarowania odpadów łącznie[brutto]
odbiór i zagospodarowanie odpadów zmieszanych	12 390,00	1 360,80 zł	16 860 312,00 zł
odbiór i zagospodarowanie odpadów segregowanych	12 500,00	1 263,60 zł	15 795 000,00 zł
odbiór i zagospodarowanie bioodpadów	3 300,00	1 263,60 zł	4 169 880,00 zł
odbiór i zagospodarowanie odpadów niebezpiecznych	10,00	17 928,00 zł	179 280,00 zł
RAZEM	28 200,00		37 004 472,00 zł
pozostałe koszty	PSZOK		560 000,00 zł
	koszty administracyjne		1 400 000,00 zł
	kampania informacyjno-edukacyjna		75 000,00 zł
PRZEWIDYWANE KOSZT SYSTEMU W LATACH 2025-2026			39 039 472,00 zł

3. Procentowy udział masy odpadów wytworzonych przez nieruchomości zamieszkałe i niezamieszkałe w ogólnej masie odpadów.

Zgodnie z art. 6j ust. 3 u.c.p.g. w przypadku nieruchomości, na której nie zamieszkują mieszkańcy (tzw. nieruchomości niezamieszkałe), opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi stanowi iloczyn zadeklarowanej liczby pojemników i/lub worków, przeznaczonych do zbierania odpadów komunalnych powstających na danej nieruchomości, oraz stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi. W celu obliczenia udziału nieruchomości niezamieszkałych w ogólnej masie wytwarzanych odpadów na terenie Cieszyna, wzięto pod uwagę zadeklarowaną i zewidencjonowaną liczbę, pojemność i częstotliwość odbioru pojemników na zmieszane odpady komunalne oraz liczbę worków 120-litrowych służących do gromadzenia surowców wtórnych i częstotliwość ich odbioru. Na podstawie danych obejmujących okres 2022-2024, oszacowano udział nieruchomości niezamieszkałych w masie wszystkich wytworzonych odpadów komunalnych

na terenie Cieszyna, **który wynosi 33%**. Stąd szacowany udział nieruchomości zamieszkałych w masie wszystkich wytworzonych odpadów komunalnych na terenie Cieszyna wynosi 67%.

4. Określenie wysokości kosztów systemu gospodarki odpadami komunalnymi, które winny zostać pokryte z opłat wnoszonych przez właścicieli nieruchomości zamieszkałych i niezamieszkałych.

Oszacowanie kosztów przypadających na dany typ nieruchomości dokonano w oparciu o założenia:

- 1) koszt całego systemu gospodarki odpadami komunalnymi w latach 2025-2026 wyniesie 39 039 472,00 zł (**tabela 1**);
- 2) udział nieruchomości zamieszkałych w masie wytwarzanych odpadów szacuje się na poziomie 67%;
- 3) udział nieruchomości niezamieszkałych w masie wytwarzanych odpadów szacuje się na poziomie 33%.

Na podstawie powyższych danych określono, że z opłat wnoszonych przez właścicieli nieruchomości, w latach 2025-2026 powinny zostać pokryte koszty systemu:

- 1) w przypadku **nieruchomości zamieszkałych** w wysokości **26 156 446,00 zł**,
- 2) w przypadku **nieruchomości niezamieszkałych** w wysokości **12 883 026,00 zł**.

5. Wysokość stawki opłaty za odpady dla nieruchomości zamieszkałych.

Zgodnie z art. 6j ust. 1 u.c.p.g. i przyjętej (stosowną uchwałą Rady Miejskiej Cieszyna) metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi w Gminie Cieszyn, w przypadku nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy (nieruchomościach zamieszkałych) opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi stanowi iloczyn liczby mieszkańców zamieszkujących daną nieruchomość oraz stawki opłaty. Stąd koszt systemu przypadający na nieruchomości zamieszkałe (określony w pkt. 4) winien zostać „rozłożony” na osoby zamieszkujące (a nie zameldowane) na terenie Cieszyna, a których liczba wynika z deklaracji składanych przez właścicieli tych nieruchomości i zewidencjonowanych w tzw. bazie odpadowej. Stąd uwzględniając powyższe składowe koszt systemu gospodarowania odpadami w latach 2025-2026 w odniesieniu do nieruchomości zamieszkałych - w tym przy założeniu dalszego spadku liczby zadeklarowanych mieszkańców (w okresie ostatnich trzech lat odnotowano spadek liczby mieszkańców ujętych w składanych deklaracjach o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami w przedziale 0,5% rok do roku) - **szacuje się na kwotę 38,00 zł od osoby w przypadku segregacji, natomiast w przypadku braku segregacji -152,00 zł.**

Utrzymanie obecnie obowiązującej stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi dla nieruchomości zamieszkałych na poziomie 29,00 zł/osoba (stawka uchwalona uchwałą Nr XXVI/304/21 Rady Miejskiej Cieszyna z dnia 25 lutego 2021 r., obowiązuje od dnia 1 kwietnia 2021 r. i dotąd nie zmieniona), zagraża powiększającym się deficytem w systemie gospodarki odpadami komunalnymi, który będzie wymagał pokrycia z budżetu miasta, co negatywnie wpłynie na możliwość finansowania innych zadań samorządu gminnego.

6. Wysokość stawki opłaty za odpady dla nieruchomości niezamieszkałych.

Koszt systemu przypadający na nieruchomości niezamieszkałe w latach 2025-2026, wynoszący

12 883 026,00 zł (zgodnie z pkt. 4), winien zostać pokryty z opłat wnoszonych przez właścicieli tychże nieruchomości (na których prowadzona jest działalność gospodarcza, społeczna lub publiczna).

Obecnie obowiązujące stawki opłat za pojemniki i worek 120-litrowy (**tabela 2, kolumna 2**) zostały przyjęte przez Radę Miejską Cieszyna uchwałą Nr XXXIV/418/21 z dnia 25 listopada 2021 r. w sprawie ustalenia stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi w przypadku nieruchomości niezamieszkałych, na których powstają odpady komunalne (Dz. Urz. Woj. Śląskiego z dnia 6 grudnia 2021 r., poz. 7775; uchwała weszła w życie z dniem 1 stycznia 2022 r. i dotąd nie zmieniona).

Mając na uwadze powyższe, opierając się o oszacowany koszt systemu przypadający w latach 2025-2026 na nieruchomości niezamieszkałe, ustalono koszt odbioru i zagospodarowania 1 m³ odpadów na poziomie:

- 1) 248,00 zł w przypadku zmieszanych odpadów komunalnych;
- 2) 246,00 zł w przypadku surowców wtórnych gromadzonych w workach o pojemności 120 litrów (z tej opłaty muszą zostać pokryte również koszty odbioru i zagospodarowania odpadów pozostałych gromadzonych poza workami, np. odpady wielkogabarytowe czy zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny stanowiący odpad komunalny - odbieranych z tego typu nieruchomości raz w roku).

Wskazany powyżej koszt odbioru i zagospodarowania 1 m³ odpadów uwzględnia również wszystkie pozostałe koszty funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, o których mowa w pkt. 1 ppkt 3) lit. b-d (proporcjonalnie - 33%). Obliczone stawki opłat za pojemniki o różnej pojemności i worek o pojemności 120 litrów wskazano w **tabeli 2, kolumna 3 i 4**, z uwzględnieniem maksymalnych stawek opłat za pojemniki oraz worek wskazanych w u.c.p.g. (**tabela 2, kolumna 5**).

Tabela 2.

Stawki opłat za odpady dla nieruchomości niezamieszkałych					
pojemnik / worek (pojemność)		stawki obowiązujące na dzień 15 października 2024 r.	stawki wynikające z kalkulacji na podstawie przyjętych kosztów systemu w latach 2025-2026		maksymalne stawki wg obowiązujących zapisów u.c.p.g. - stan na dzień 15 października 2024 r.
1.		2.	3.	4.	5.
[l]	[m ³]	segregacja	segregacja	brak segregacji	segregacja
55	0,055	11,40 zł	15,90 zł	63,60 zł	15,95 zł
60	0,060	12,40 zł	17,30 zł	69,20 zł	17,40 zł
110	0,11	22,80 zł	31,80 zł	127,20 zł	31,90 zł
120	0,12	24,90 zł	34,70 zł	138,70 zł	34,81 zł
240	0,24	49,80 zł	69,40 zł	277,40 zł	69,62 zł
1100	1,1	228,20 zł	317,90 zł	1 271,60 zł	319,09 zł
5000	5,0	1 037,50 zł	1 445,00 zł	5 780,00 zł	1 450,41 zł
7000	7,0	1 452,50 zł	2 023,00 zł	8 092,00 zł	2 030,58 zł
10000	10,0	2 075,00 zł	2 890,00 zł	11 560,00 zł	2 900,83 zł

worek 120	0,12	15,60 zł	22,00 zł	88,00 zł	34,81 zł
--------------	------	----------	----------	----------	----------

W przedłożonym projekcie uchwały, zgodnie z przyjętymi dotąd rozwiązaniami, stawki opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi w przypadku braku segregacji, zaproponowano jako czterokrotność opłaty określonej w tabeli 2, kolumna 3 („z segregacją”), co jest zgodne z treścią art. 6k ust. 3 u.c.p.g.